

Sygn. akt I KO 82/22

POSTANOWIENIE

Dnia 22 listopada 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Roch

w sprawie P. N., D. N. i T. N.

w Izbie Karnej

po rozpoznaniu w dniu 22 listopada 2022 r.

na posiedzeniu bez udziału stron

w przedmiocie wniosku obrońców o wznowienie postępowania, w którym zapadło prawomocne postanowienie Sądu Apelacyjnego w Poznaniu sygn. akt II AKz 269/22

na podstawie art. 430 § 1 k.p.k. w zw. z art. 429 § 1 k.p.k. w zw. z art. 545 § 1 k.p.k. i art. 639 k.p.k.

postanowił:

1. pozostawić wniosek bez rozpoznania;
2. obciążyć oskarżonych P. N., D. N. i T. N. kosztami sądowymi za postępowanie wznowieniowe.

UZASADNIENIE

Wnioskiem z dnia 12 lipca 2022 roku obrońcy P. N., D. N. i T. N. – na podstawie art. 540b § 1 k.p.k. – zwrócili się do Sądu Najwyższego o wznowienie postępowania prawomocnie zakończonego postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 14 czerwca 2022 roku, sygn. akt II AKz 269/22. W uzasadnieniu wniosku wskazano, że przedmiotowym postanowieniem sąd uchylił zaskarżone przez prokuratora postanowienie Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 1 kwietnia 2022 roku, sygn. akt III K 305/21 o przekazaniu sprawy prokuratorowi celem uzupełnienia istotnych braków postępowania przygotowawczego. Jednocześnie postanowieniem tym sąd apelacyjny nakazał sądowi okręgowemu dalsze

prowadzenie postępowania. W uzasadnieniu wniosku obrońcy wskazali, że oskarżeni nie zostali zawiadomieni o terminie posiedzenia zażaleniowego wyznaczonego na dzień 14 czerwca 2022 roku. Na potwierdzenie braku poinformowania oskarżonych o terminie posiedzenia przywołali akta sprawy oraz informacje znajdujące się w Portalu Informacyjnym Sądów Powszechnych, z których wynika, iż zawiadomienia zostały skierowane wyłącznie do obrońców, z pominięciem oskarżonych. Powyższa okoliczność w ocenie obrońców powoduje zasadność wznowienia postępowania na podstawie art. 540b § 1 k.p.k.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Nie może budzić wątpliwości, iż art. 540b § 1 k.p.k. – stanowiący podstawę wniosku obrońców – ogranicza możliwość wznowienia postępowania jedynie do orzeczeń prawomocnie kończących postępowanie sądowe. W literaturze słusznie wskazuje się, że przedmiotem wznowienia postępowania mogą być te prawomocnie zakończone postępowania sądowe, w których rozstrzygnięto o odpowiedzialności karnej oskarżonego lub o przedmiocie procesu karnego, a nie o jakiegokolwiek kwestii incydentalnej, chociażby istotnej dla oskarżonego, rozstrzyganej w toku postępowania karnego. Wskazuje się jednak również, że orzeczeniami kończącymi postępowanie są nie tylko wyroki i postanowienia rozstrzygające w przedmiocie głównego nurtu postępowania, a więc m. in. wyroki skazujące, uniewinniające lub postanowienia o umorzeniu postępowania, ale także prawomocne orzeczenia wydawane w innych, także pobocznych nurtach procesu, pod warunkiem że definitywnie zamykają rozpoznanie danej kwestii, wywołując trwałe skutki (J. Matras [w:] *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, wyd. II, red. K. Dudka, Warszawa 2020, art. 540).

Analogicznie na powyższą kwestię zapatruje się także judykatura (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 maja 2010 r., V KO 47/10, OSNKW 2010, nr 8, poz. 73; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 lipca 2022 r., V KO 36/22, LEX nr 3405911, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 września 2022 r., V KO 47/22, niepublik.). W orzecznictwie Sądu Najwyższego trafnie przyjmuje się, że atrybutu prawomocności, o którym mowa w art. 540 § 1 k.p.k., pozbawione jest postanowienie sądu odwoławczego uchylające wydane w ramach przewidzianej w art. 339 § 3 pkt 1 k.p.k. kontroli aktu oskarżenia orzeczenie o

umorzeniu postępowania karnego na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. i przekazujące sprawę właściwemu sądowi pierwszej instancji do merytorycznego rozpoznania. Orzeczenie takie nie zamyka definitywnie kwestii odpowiedzialności karnej, którą wywołuje wniesienie aktu oskarżenia, i siłą rzeczy nie rodzi trwałego skutku (tak postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 września 2022 r., II KO 76/22, niepublik.). Tym bardziej więc, **prawomocności, o której mowa w art. 540b § 1 k.p.k., nie sposób przyznać postanowieniu sądu odwoławczego zmieniającemu orzeczenie o przekazaniu sprawy celem uzupełnienia postępowania przygotowawczego i przekazującemu ją właściwemu sądowi pierwszej instancji do merytorycznego rozpoznania**, abstrahując już od sytuacji, iż z samego uzasadnienia wniosku obrońców wynika, iż wznowienie postępowania byłoby wykluczone także merytorycznie, w świetle brzmienia art. 540b § 2 k.p.k. Ponieważ przedmiotem postępowania objętego przedmiotowym wnioskiem o wznowienie była kwestia zasadności prowadzenia postępowania sądowego (oddania pod sąd), wniosek taki jest niedopuszczalny z mocy ustawy.

Skoro zatem przedmiotowe postanowienie nie może być przedmiotem postępowania wznowieniowego, Sąd Najwyższy pozostawił wniosek obrońców bez rozpoznania (art. 430 § 1 k.p.k. w zw. z art. 429 § 1 k.p.k. w zw. z art. 545 § 1 k.p.k.) i obciążył oskarżonych kosztami sądowymi za postępowanie wznowieniowe (art. 639 k.p.k.).

[as
al]